

prikazi

GRČKI UTJECAJI NA ISTOČNOJ OBALI JADRANA,
Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog od 24. do 26.
rujna 1998. u Splitu, Književni krug, Split 2002.,
592 str., ur. N. Cambi, S. Čače i B. Kirigin.

Splitski književni krug pod uredničkom paskom akademika Nenada Cambija objavio je zbornik sa znanstvenoga skupa *Grčki utjecaji na istočnoj obali Jadrana*, u kojem se nalazi 27 znanstvenih radova, dva manja priloga, kazalo osobnih imena i kazalo zemljopisnih naziva. Skup je privukao brojne europske stručnjake, pa smatramo da je vrijedno nabrojiti sve auktore i njihove radove, od čega je najveći broj na engleskom jeziku, a manji dio na francuskom, talijanskom i hrvatskom jeziku.

Lorenc Bejko: Mycenaean Presence and Influence in Albania <i>Mikenska prisutnost i utjecaj u Albaniji</i>	str. 9-24
Vince Gaffney, Slobodan Čače, John Hayes, Branko Kirigin, Peter Leach and Nikša Vučnović: Secret Histories: The Pre-colonial Archaeological Context for Greek Settlement of the Central Adriatic Islands <i>Tajne povijesti: pretkolonijalni arheološki kontekst grčkih naseobina na jadranskim otocima</i>	25-44
Pierre Cabanes: La présence Grecque sur la côte orientale de l'Adriatique en Illyrie du sud <i>Grčka nazočnost na istočnoj obali Jadrana u južnom Iliriku</i>	51-63
Lorenzo Braccesi - Benedetta Rossignoli: Afrodite in Adriatico <i>Afrodita na Jadranu</i>	65-75
Gabriella Vanotti: Enea a Corcira Melaina <i>Enej na Korkiri Melajni</i>	77-81
Slobodan Čače: Corcira e la tradizione greca dell'espansione dei Liburni nell'Adriatico orientale <i>Korkira i grčke predaje o raširenosti Liburna po istočnom Jadranu</i>	99-100

Marijeta Šašel Kos: Pyrrhus and Illyrian Kingdom(s?) <i>Pir i ilirsko kraljevstvo</i>	119-120
Mario Lombardo: I Greci a Kerkyra Melaina (<i>Syll. 141</i>): pratiche coloniali e ruolo degli indigeni <i>Grci na Korkiri Melajni: kolonijalna iskustva i uloga domorodačkog stanovništva</i>	121-140
Bruna Kuntić Makvić: Les Romains et les Grecs Adriatiques <i>Rimljani i jadranski Grci</i>	141-158
Demetrius Schilardi: Notes on Paros and the Colonies Anchiale and Pharos on the Dalmatian Coast <i>Bilješke o Parosu i kolonijama Anhiale i Pharosu na dalmatinskoj obali</i>	159-194
Božidar Slapšak: Nova opažanja o parcelaciji Chore Farosa <i>New Observations on the Regular Land Division in the Chora of Pharos</i>	195-220
Jasna Jeličić Radonić: Pharos - citta antica. Nuove scoperte archeologiche dalla Pharos greca ed ellenistica <i>Faros - antički grad. Novi grčki i helenistički nalazi Farosa</i>	221-240
Branko Kirigin, John Hayes and Peter Leach: Local Pottery Production at Pharos <i>Lokalna keramička proizvodnja u Farosu</i>	241-260
Marin Zaninović: Grčke podjele zemljišta na otocima Hvaru, Visu i Korčuli <i>L'Antica divisione Greca della terra sulle isole Hvar (Lesina), Vis (Lissa) e Korčula (Curzola)</i>	261-287
Dinko Radić - Bryon Bass: Back to the Current Greek Reality on Korčula: The Ground Situation Reviewved, New Evidence, and Future Investigations <i>O aktualnoj grčkoj stvarnosti na Korčuli: revizija situacije na terenu, novi dokazi i buduća istraživanja</i>	289-302
Nenad Cambi: Glava božice iz Isse (Vis, otok Vis) <i>Head of a Goddess from Issa (Vis, the Island of Vis)</i>	303-310
Mirjana Sanader: Issa prije Dionizija I. Sirakuškog? <i>Issa before Dionysius I of Syracuse?</i>	311-318
Maja Bonačić Mandinić - Paulo Visona: Monetary Circulation on the Island of Vis (Issa), c. 350 B.C.- A. D. 600 <i>Cirkulacija novca na otoku Visu (Issa), 350. pr. Kr. - 600. po. Kr.</i>	319-374

Vanja Kovačić: Nuove scoperte nella Tragurion ellenistica <i>Novi nalazi iz helenističkog Tragurija</i>	375-395
Ivo Babić: Sjeveroistočni bedemi antičkog Trogira <i>The North-East Towns Walls of the Antique Trogir</i>	404-414
Emilio Marin: Novi helenistički nalazi iz Salone i Narone <i>New Hellenistic Finds from Salona and Narona</i>	415-421
Miroslav Katić: Greeks and the Hinterland of Western Balkans <i>Grci i zapadnobalkanska unutrašnjost</i>	423-433
Lida Miraj: The Earliest Coinage of Epidamnos/Dyrrachion as a Source <i>Najranije razdoblje kovanja novca u Epidamnosu/Dirahiju</i>	435-470
Marinko Petrić: Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana - podmorsko-arheološka evidencija <i>Greek Influence on the East Adriatic Coast</i> - <i>Marine Archaeological Evidence</i>	471-484
Siniša Bilić Dujmušić: The Archeological Excavations on Cape Ploča <i>Arheološka iskopavanja na rtu Ploča</i>	485-497
Kristina Mihovilić: Grčki i helenistički nalazi u Istri i Kvarneru <i>Greek and Hellenistic Finds in Istria and the Kvarner Bay</i>	499-519
Veljko Paškvalin: Helenistički sloj nekropole ilirsko-panonskog plemena Dezidijata na Kamenjači u Brezi kod Sarajeva <i>The Hellenistic Layer in the Necropolis of the Illyrian-pannonian Tribe of the Desidiatae at Breza near Sarajevo</i>	521-538
 Small reports / <i>Manji prilozi</i>	
Branko Kirigin: Fulcrum iz Ostrovice	541-544
Tomislav Šeparović: Isejski novac iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika	545-547
 Zaključna riječ / <i>Concluding Note</i>	
Pierre Cabanes: Conclusions de la Conference internationale Greek Influence along the East Adriatic coast (Split, 24-26 Septembre 1998) <i>Zaključci međunarodnog znanstvenog skupa Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana (Split, 24.-26. rujna 1998.)</i>	551-554

Osvojnut ćemo se ukratko na dio radova koji se dotiču jadranskoga zaleđa i koji su značajni za bosansko-hercegovačko područje. U radu V. Gaffneya, S. Čače, J. Hayesa, B. Kirigina, P. Leacha i N. Vujnovića zanimljiv je zemljovid na 27. str. gdje se ubiciraju ilirska plemena iz razdoblja grčke kolonizacije Jadrana. Na desnoj obali Neretve, oko Stoca, auktori smještaju Daorse, a na širem području međurječja Cetine i Neretve, Delmate. Sličnu poziciju Delmata i Daorsa pretpostavlja i M. Šašel Kos, na zemljovidu 118. str. U primorskom dijelu južno od Neretve auktorica je smjestila Plereje, a u njihovu zaleđu, uglavnom u istočnoj Hercegovini, Daorse. Radovi B. Slapšaka (*Nova opažanja o parcelaciji Chore Pharosa*) i M. Zaninovića (*Grčke podjele zemljišta na otocima Hvaru, Visu i Korčuli*) donose dojmljivu sliku grčke podjele zemlje, koja je na Hvaru i danas vidljiva, što je mediteranski kuriozitet velike vrijednosti. N. Cambi prikazao je brončanu glavu božice pronađene u Issi, koju on atribuira Artemidi, i to kao original kultne statue iz grčke kolonije u Issi s kraja 4. st. ili početka 3. st. pr. Kr. E. Marin (*Novi helenistički nalazi iz Salone i Narone*) opisuje istraživanja foruma u Naroni, jugoistočno od ranije otkrivena Augosteja, zaključivši da je emporij u dolini Neretve, o kojem govore stari pisci, bio upravo na mjestu budućega rimskoga foruma. O tome svjedoče ostaci podova 70 cm ispod rimskoga forumskog popločanja, iz druge polovice 2. st. pr. Kr., kako se može zaključiti iz numizmatičkih i keramičkih nalaza. Na kraju V. Paškvalin donosi rezultate istraživanja grobišta na Kamenjači, u Brezi kod Sarajeva, koje pripisuje ilirsko-panonskome plemenu Dezidijata. Radi se o ulomcima grčko-ilirskih kaciga, grčke keramike i helenističkih naušnica. Uz rad je priložen zemljovid s ubikacijom ilirskih plemena unutar rimske provincije Dalmacije, u kojemu Ardiće smješta u Primorje, između Cetine i Neretve, a Daorse s desne obale Neretve, u istočnu Hercegovinu.

Zbornik radova *Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana* solidno je i informativno djelo, s najnovijim otkrićima s kraja 20. st., pa će, u svakom slučaju, poslužiti kao kompendij budućim istraživačima.

Radoslav DODIG